

۱۶. معادلات و نامعادلات

مجموعه ریاضی نظری
@tmrnazari@mrnazar

« ۷ - معادلات و نامعادلات »

۱- نقطه‌ای $A(7, 2)$ رأس یک مستطیل المثلث است که دو ضلع آن منطبق بر دو خط به معادلات $3y - 2x = 11$ و $2y + 3x = 8$ می‌باشند. مختصات وسط قعر آن کدام است؟ (تقریب ۹۰)

$$\begin{cases} 3y + 2x = 8 \\ 2y - 3x = 11 \end{cases} \rightarrow 17y = 28 \quad y = \frac{28}{17}$$

$$2y - 3x = 11 \rightarrow 2 \cdot \frac{28}{17} - 3x = 11 \rightarrow 17x = -\frac{28}{17} - 11 \rightarrow x = -\frac{205}{17}$$

رأس مقابل $A(7, 2)$ رأس $B(-1, 2)$ است. پس نقطه $M = \frac{1}{2}(A+B) = (3, 2)$ وسط قطر خواهد بود.

۲- مجموع ریشه‌های معادله $(x^2 + m)^2 - 8(x^2 + m) + 72 = 0$ کدام است؟ (تقریب ۹۰)

$$x^2 + m = t \quad \begin{matrix} 2 & 13 \\ -2 & 12 \end{matrix} \quad \begin{matrix} 2 \\ 1 \end{matrix}$$

با فرض اینکه $x^2 + m = t$ باشد، معادله به صورت $t^2 - 8t + 72 = 0$ خواهد بود.

$$t^2 - 8t + 72 = 0 \rightarrow (t^2 + t - 11)(t^2 + t - 7) = 0 \rightarrow \begin{cases} t^2 + t - 11 = 0 \xrightarrow{\Delta > 0} S = \alpha + \beta = -1 \\ t^2 + t - 7 = 0 \xrightarrow{\Delta > 0} S = \alpha + \beta = -1 \end{cases}$$

$$\alpha + \beta + \alpha' + \beta' = -1$$

۳- معبره جواب نامعادله $\left| \frac{x-2}{2x+1} \right| > 1$ به صورت کدام بازه است؟ (تقریب ۹۲)

$$(1) \left(\frac{1}{2}, \frac{3}{2} \right) \cup \left(\frac{1}{2}, -3 \right) \quad (2) \left(-3, \frac{1}{2} \right) \quad (3) \left(-3, \frac{1}{2} \right) \cup \left(\frac{1}{2}, 3 \right) \quad (4) \left(\frac{1}{2}, 3 \right) \cup \left(-3, \frac{1}{2} \right)$$

$$\left| \frac{x-2}{2x+1} \right| > 1 \rightarrow \left| \frac{x-2}{2x+1} \right| > 1 \xrightarrow{x \neq -\frac{1}{2}} |x-2| > |2x+1| \xrightarrow{\text{برون‌سازیم}} x^2 - 4x + 4 > 4x^2 + 4x + 1$$

$$\rightarrow 3x^2 + 8x - 3 < 0 \quad \begin{matrix} -3 & 1 \\ + & - \\ 0 & 0 \end{matrix} \rightarrow -3 < x < \frac{1}{3}, \quad x \neq -\frac{1}{2} \rightarrow x \in \left(-3, -\frac{1}{2} \right) \cup \left(\frac{1}{3}, \frac{1}{2} \right)$$

۴- برای کدام مقادیر m ، مجموع ریشه‌های معادله $m^2x^2 - (m+3)x + 5 = 0$ برابر $\frac{1}{m}$ می‌باشد؟ (تقریب ۹۳)

$$\begin{matrix} 1 & 2 \\ 1 & 2 \\ 1 & 2 \end{matrix} \quad \begin{matrix} -\frac{1}{0} \\ \frac{1}{0} \\ \frac{1}{0} \end{matrix} \quad \begin{matrix} 1 & 2 \\ 1 & 2 \\ 1 & 2 \end{matrix}$$

$$\frac{m^2x^2}{a} - \frac{(m+3)x}{b} + \frac{5}{c} = 0 \rightarrow \begin{cases} S = x_1 + x_2 = -\frac{b}{a} = -\frac{m+3}{m} \\ P = x_1 \cdot x_2 = \frac{c}{a} = \frac{5}{m} \end{cases}$$

$$\sum_{i=1}^{m+1} x_i^2 = 7 \quad x_1^2 + x_2^2 = 5^2 - 2P \rightarrow \left(\frac{m+1}{m}\right)^2 - 2\left(\frac{0}{m}\right) = 7 \rightarrow$$

$$\frac{m^2 + 2m + 1}{m^2} - \frac{10}{m} = 7 \rightarrow \frac{m^2 + 2m + 1 - 10m}{m^2} = 7 \rightarrow m^2 - 8m + 1 = 7m^2 \rightarrow$$

$$8m^2 + 8m - 1 = 0 \quad \begin{cases} m = 1 \\ m = -\frac{1}{8} \end{cases}$$

حال برای این معادله درجه دوم برای \$m\$، نتایج مثبت به دست می آید.

$$\begin{cases} m = 1: x^2 - 8x + 1 = 0 \rightarrow \Delta = 16 - 4 = -4 < 0 \text{ قرین} \\ m = -\frac{1}{8}: -\frac{1}{8}x^2 - \frac{7}{8}x + 1 = 0 \rightarrow \Delta > 0 \text{ قرین} \end{cases}$$

۵- برای کدام مقدار \$m\$ دستگاه معادلات دارای جواب است؟ (تقریب ۹۲)

$$\begin{cases} mx + y = m - 1 \\ 3x + (m-2)y = 2 - 2m \end{cases}$$

۱) -2 ۲) -1 ۳) 1 ۴) هیچ مقدار \$m\$

$$\frac{m}{3} = \frac{1}{m-2} = \frac{m-1}{2-2m} \rightarrow m^2 - 2m - 3 = 0 \quad \begin{cases} m = -1 \\ m = 3 \end{cases}$$

برای \$m = -1\$ دو نسبت اول برابر \$\frac{1}{3}\$ بوده و نسبت سوم نیز برابر \$\frac{1}{3}\$ خواهد بود. این قابل قبول است. ولی برای \$m = 3\$ نسبت سوم برابر دو نسبت اول دوم نشده و دستگاه جواب نخواهد داشت.

۶- ریشه های کدام معادله از معادله های دیگر حاصل می شود؟ (تقریب ۹۲)

$$1) \quad x^2 - 3x + 1 = 0 \quad 2) \quad x^2 + 3x + 1 = 0 \quad 3) \quad x^2 - 5x + 2 = 0 \quad 4) \quad x^2 + 5x + 2 = 0$$

آرریشه های معادله های صورت سوال را \$\alpha\$ و \$\beta\$ ریشه های معادله مورد نظر این \$\frac{1}{\alpha} - 1\$ و \$\frac{1}{\beta} - 1\$ باشد.

$$S = \frac{1}{\alpha} - 1 + \frac{1}{\beta} - 1 = \frac{\alpha + \beta}{\alpha\beta} - 2 = \frac{\frac{3}{-1}}{-1} - 2 = -3 - 2 = -5$$

$$P = \left(\frac{1}{\alpha} - 1\right)\left(\frac{1}{\beta} - 1\right) = \frac{1}{\alpha\beta} - \frac{1}{\alpha} - \frac{1}{\beta} + 1 = \frac{1 - \alpha - \beta}{\alpha\beta} + 1 = \frac{1 - (\alpha + \beta)}{\alpha\beta} + 1$$

$$\frac{1 - \frac{3}{-1}}{-1} + 1 = \frac{-1}{-1} + 1 = 2 \rightarrow x^2 - 5x + 2 = 0 \rightarrow x^2 + 5x + 2 = 0$$

۷- مجموعه جواب معادله \$| \frac{2-x}{2x-3} | > 1\$ به صورت کدام بازه ها است؟ (تقریب ۹۵)

۱) $(\frac{3}{2}, 1)$ ۲) $(\frac{5}{3}, 1)$ ۳) $(\frac{3}{2}, \frac{5}{3})$ ۴) $(\frac{5}{3}, 2)$

$\left| \frac{2-x}{2x-3} \right| > 1 \rightarrow$ طرزین لادر $|2x-3|$ صغیرترین $x \neq 2 \rightarrow |2-x| > |2x-3|$ بجای ۲
 $2+x^2-2x > 2x^2+9-12x \rightarrow 3x^2-10x+7 < 0 \rightarrow 3+(-1)+0=0 \rightarrow x=1, \frac{7}{3}$
 $1 < x < \frac{7}{3}$, $x \neq \frac{3}{2}$

۸- به ازای کدام مقدار m ریشه های معادله $m^2x^2+3x+m^2=2$ معکوس یکدیگرند؟ (توسعه خارج ۹۰)

2 (ع) 1 (س) -1 (ص) -2 (د)

فرض کنیم x_1 و x_2 ریشه های معادله درجه دوم مورد سوال باشند. آنگاه طبق فرض: $x_1 x_2 = 1 \rightarrow x_1 = \frac{1}{x_2}$
 از طرف دیگر داریم که اگر معادله $ax^2+bx+c=0$ دارای ریشه های x_1 و x_2 باشد آنگاه: $x_1 x_2 = \frac{c}{a}$

$m^2x^2+3x+(m^2-2)=0 \xrightarrow{x_1 x_2=1} \frac{m^2-2}{m^2}=1$
 با فرض $m \neq 0$ طرزین معادله ای که برادر m ضرب می شود: $m^2-2=m \rightarrow m^2-m-2=0 \rightarrow (m-2)(m+1)=0$
 $m=2 \rightarrow 2x^2+3x+2=0$
 $m=-1$

$\Delta < 0 \rightarrow$ حقیقی ریشه ندارد

۹- معادله $|x-2| < x^2-2x$ به صورت کدام بازه حالت؟ (توسعه خارج ۹۲)

(۱) $(-1, 1)$ (۲) $(2, -1)$ (۳) $(0, 2)$ (۴) $(2, 1)$

بجای اصل بدون علامت گذاری کنیم:

$x=0$ و $x=1$ در معادله صدق می کند که فقط هر دو ریشه معادله $x^2-2x=0$ است.

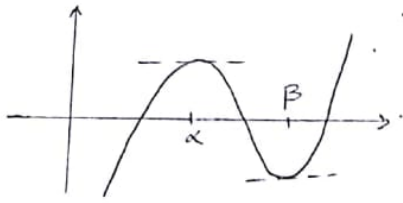
۱۰- از دو معادله $2^x+2^x=72$ و $\log(x+1)+\log(2y+x^2)=2$ معادله 10^x معلوم است؟ (توسعه خارج ۹۲)

(۱) 2 (۲) 72 (۳) 8 (۴) 9

$2^{2x} + 2^x = 72 \xrightarrow{2^x=A} A^2 + A - 72 = 0 \rightarrow (A-8)(A+9) = 0 \rightarrow A=8=2^x \rightarrow x=1$
 $A=9=2^x \rightarrow x=\log_2 9$
 $x=1 \rightarrow \log 2 + \log(2y+1) = 2 \rightarrow \log(2y+1) = 2$
 $10^2 = 2y+1 \rightarrow 4=2y$

۱۱- به ازای کدام مقادیر a ، معادله $\varepsilon = \varepsilon + (a-1)x^2 + (a-1)x^3$ دارای ۳ ریشه حقیقی متمایز مثبت است؟ (توجه خارج ۹۵)

۱) $a < -\varepsilon$ ۲) $a > -\varepsilon$ ۳) $a < \varepsilon$ ۴) $a > \varepsilon$

پول f دارای سه ریشه حقیقی متمایز مثبت است نمودار آن به شکل زیر است:

در این شکل α و β ریشه‌های مشتق تابع f اند. در صیقلیت α و β ریشه‌های معادله

درجه دوم $f'(x) = 2x^2 + 1(a-1)x + \varepsilon - a$ هستند این معادله باید دارای دو ریشه حقیقی متمایز مثبت باشد.

پس این در این معادله باید $\Delta > 0$ ، جمع ضرب ریشه‌ها نیز مثبت باشد.

$$\Delta > 0 \rightarrow \varepsilon(a-1)^2 - 4 \times 1^2 (\varepsilon - a) > 0 \rightarrow a^2 - a - 11 > 0$$

ریشه‌های معادله $a^2 - a - 11 = 0$ اعداد $-\frac{1}{2}, 3, 8$ اند و جدول تعیین علامت نامعادله $a^2 - a - 11 > 0$ به صورت زیر است:

a	$-\frac{1}{2}$	$3, 8$	
$a^2 - a - 11$	+	-	+
	تق	تق	تق

جمع ریشه‌های معادله $f'(x) = 2x^2 + 1(a-1)x + \varepsilon - a$ نیز باید مثبت باشد یعنی $\frac{-(a-1)}{2} > 0$ نتیجه دیگر $a < 1$ از طرف دیگر ضرب ریشه‌های معادله نیز باید مثبت باشد پس $\frac{\varepsilon - a}{2} > 0$ یا معادل آن $a < \varepsilon$ است. اشتراک این جواب‌ها در شکل زیر نشان داده شده است.

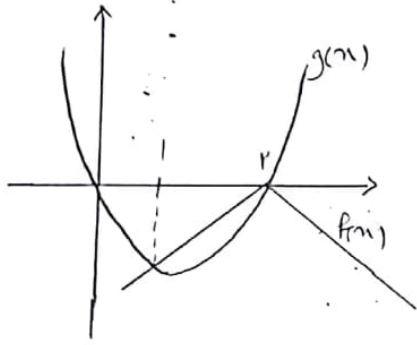
بنابراین مجموعه a از $(-\infty, \frac{1-\sqrt{5}}{2}) \cup (-\infty, -\varepsilon) \cup (-\varepsilon, -\frac{1}{2})$ است و چون $\varepsilon > -\frac{1}{2}$ از به ازای $a < -\varepsilon$ نیز شرایط برقرار است.

۱۲- مجموعه جواب نامعادله $|x^2 + 1| > |x - 2| - 2x + 1$ به صورت کدام بازه است؟ (توجه خارج ۹۵)

۱) $(-2, 1)$ ۲) $(1, 2)$ ۳) $(-1, 2)$ ۴) $(1, 2)$

$x^2 + 1$ مثبت است پس، بتوانیم طرفه‌های آن را بر داریم.

$$2x + 1 - |x - 2| > x^2 + 1 \rightarrow \underbrace{-|x - 2|}_{f(x)} > \underbrace{x^2 - 2x}_{g(x)}$$

محمد رضا نظری
@tmrnazari@mrnnazari

« ۱۷ - معادلات و نامعادلات »

۱- به ازای کدام مقدار m خط به معادله $y = 2x - 5$ برمیخیزد به معادله $y = (m+3)x^2 + mx$ موازی است؟ (ریاضی ۹۰)

- ۱) ۱۸ و ۲ -   ۲) ۲۲ و ۲ -   ۳) ۲۲ و ۲ -   ۴) ۱۱ و ۲ -

$$(m+3)x^2 + mx = 2x - 5 \rightarrow (m+3)x^2 + (m-2)x + 5 = 0 \xrightarrow{\text{شرط برابری موازی}} (m-2)^2 - 5(m+3) = 0$$

$$m^2 - 5m + 5 - 17m - 15 = 0 \rightarrow m^2 - 22m - 10 = 0 \xrightarrow{\text{تجزیه}} (m-22)(m+2) = 0 \rightarrow \begin{cases} m=22 \\ m=-2 \end{cases}$$

۲- اگر α و β ریشه‌های معادله $x^2 + 3(5x+3) = 2$ باشند به ازای کدام مقدار k مجموعه α جواب معادله $x^2 - kx + 25 = 0$ است؟ (ریاضی ۹۰)

- ۱) ۲۷   ۲) ۲۹   ۳) ۲۸   ۴) ۳۱

در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ اگر $a+c=b$ و $a+c=0$ باشد، ریشه‌ها از ریشه‌ها $-\frac{c}{a}$ و $-\frac{c}{a}$ است. هم چنین اگر $a+b+c=0$ باشد، ریشه‌ها از ریشه‌ها $-\frac{c}{a}$ است. پس ریشه‌های معادله $x^2 - kx + 25 = 0$ و ریشه‌های معادله $x^2 - 29x + 25 = 0$ برابرند. لذا باید مجموع ضرایب معادله دوم صفر باشد:

$$25 + (-k) + 25 = 0 \rightarrow k = 29$$

۳- اگر عبارت $x^2 + (a-1)x + 1$ به ازای هر مقدار x منفی باشد، a به کدام مجموعه تعلق دارد؟ (ریاضی ۹۱)

۱) $\{a: 1 < a < 5\}$ ۲) $\{a: a < 1\}$ ۳) $\emptyset$ ۴) R

عبارت درجه دوم $ax^2 + bx + c$ همواره منفی است هرگاه $\begin{cases} a < 0 \\ \Delta < 0 \end{cases}$ بنابراین برای این عبارت درجه دوم $(a-1)x^2 + (a-1)x + 1$ همواره منفی باشد باید:

$$\begin{cases} (1) \quad a < 1 \rightarrow (a-1) < 0 \rightarrow \text{ضریب } x^2 < 0 \\ (2) \quad (a-1)(a-1-4) < 0 \rightarrow (a-1)(a-5) < 0 \rightarrow 1 < a < 5 \end{cases}$$

از آنجا که $a < 1$ و $1 < a < 5$ نمی‌تواند همواره منفی باشد.

۴- به ازای کدام مجموعه مقادیر a نمودار تابع $f(x) = (a-3)x^2 + ax - 1$ از ناحیه اول محورها منحرف نمی‌شود؟
(رایضه ۹۲)

۱۷ $a \leq 2$ ۱۲ $0 < a \leq 2$ ۱۳ $2 < a < 3$ ۱۴ $0 < a < 3$

(۱) $a < 3 \rightarrow a-3 < 0 \rightarrow$ (منفی x^2) $>$
(۲) $a > 2, a < -2 \rightarrow (a-2)(a+2) > 0 \rightarrow a^2 + 4a - 12 > 0$

$P = \alpha\beta > 0 \rightarrow P = \frac{c}{a} = \frac{-1}{a-3} > 0$; $S = \alpha + \beta < 0 \rightarrow S = -\frac{b}{a} = \frac{-a}{a-3} < 0 \rightarrow$

(۳) $a < 0 \rightarrow -a > 0$

اشتراک (۱) و (۳) $a < -2$ (۳) برابر $a < -2$ می‌شود. حال فرض می‌کنیم فاکتور a را در معادله $a^2 + 4a - 12 > 0$ قرار دهیم:

(۴) $-2 < a < 2 \rightarrow (a-2)(a+2) < 0 \rightarrow a^2 + 4a - 12 < 0$

اشتراک (۱) و (۴) برابر $-2 < a < 2$ است و جوابی دوباره برابر $a < 2$ است.

۵- اگر α, β ریشه‌ها معادله $x^2 - 3x - 4 = 0$ باشند به کمک جواب‌ها کدام معادله به صورت $\left\{ 1 + \frac{1}{\alpha}, 1 + \frac{1}{\beta} \right\}$ است؟ (رایضه ۹۲)

(۱) $x^2 - 5x + 1 = 0$ (۲) $x^2 - 3x + 1 = 0$ (۳) $x^2 - 5x - 1 = 0$ (۴) $x^2 - 3x - 1 = 0$

$\alpha + \beta = \frac{3}{1}, \alpha\beta = -4$; $S' = \alpha' + \beta' = \frac{1}{\alpha} + \frac{1}{\beta} + 2 = \frac{\alpha + \beta}{\alpha\beta} + 2 = \frac{5}{-4} + 2 = \frac{3}{4}$, $P' = \alpha'\beta' =$

$\frac{1}{\alpha\beta} + \frac{1}{\alpha} + \frac{1}{\beta} + 1 = -\frac{1}{4}$

$x^2 - S'x + P' = 0 \rightarrow x^2 - \frac{3}{4}x - \frac{1}{4} = 0 \rightarrow 4x^2 - 3x - 1 = 0$

۶- مجموعه جوابی نامعادله $2n - 5 < |n-2|$ کدام است؟ (رایضه ۹۲)

(۱) $(1, 0)$ (۲) $(1 + \sqrt{2}, 1 + \sqrt{2})$ (۳) $(1, 0) \cup (1 + \sqrt{2}, +\infty)$ (۴) $(1, 0) \cup (1, 2)$

$$x > 0 \rightarrow x^2 - 2x < 2x - 5 \rightarrow x^2 - 4x + 5 < 0 \rightarrow x \in (1, 0)$$

$$x < 0 \rightarrow -x^2 + 2x < 2x - 5 \rightarrow x^2 - 2x - 5 > 0 \xrightarrow{x < 0} x \in (-\infty, 1 - \sqrt{6})$$

۷- به ازای کدام مقدار a معادله‌های دو تابع بالا یک‌بارهای هستند؟ (رایانه ۹۱)

۱) -2 ۲) 3 ۳) $\sqrt{3}$ ۴) -1

برای اینکه دو معادله یک‌بار باشند باید معادله‌های آن‌ها هم‌بندی مکرر باشد:

$$\begin{cases} g(x) = ax^2 + \varepsilon x \\ f(x) = x^2 + 1 \end{cases} \rightarrow f(x) = g(x) \rightarrow ax^2 + \varepsilon x = x^2 + 1 \rightarrow (a-1)x^2 + \varepsilon x - 1 = 0$$

چون جواب درجه دوم حاصل شد برای داشتن هم‌بندی مکرر باید $\Delta = 0$ باشد:

$$\Delta = 0 \rightarrow 12 - \varepsilon(a-1)(-1) = 0 \rightarrow 12 + \varepsilon a - \varepsilon = 0 \rightarrow 12 + \varepsilon a = 0 \rightarrow a = -3$$

۸- به ازای معادله $f(x) = x^2 + ax - 1$ از چه ضرایب a ضرایب $f(x) = 0$ بر $x+2$ بخش پذیر است. کوچک‌ترین هم‌بندی

معادله $f(x) = 0$ کدام است؟ (رایانه ۹۲)

۱) $1 - \sqrt{3}$ ۲) $1 - \sqrt{5}$ ۳) $-1 - \sqrt{3}$ ۴) $-1 - \sqrt{5}$

$$f(x) = x^2 + ax - 1 \rightarrow f(-2) = 0 \rightarrow 4 - 2a - 1 = 0 \rightarrow 3 - 2a = 0 \rightarrow a = \frac{3}{2}$$

از x برابر $x+2$ فاکتور گرفته و سپس آن را بر $x+2$ تقسیم می‌کنیم:

$$x^2 + ax - 1 = x(x^2 + \varepsilon x^2 - 1) = x(x+2)(x^2 + 2x - \varepsilon)$$

که حاصل معادله درجه دوم $(x^2 + 2x - \varepsilon)$ از ریشه‌ها $1 - \sqrt{5}$ و $1 + \sqrt{5}$ می‌باشد.

۹- حاصل ضرب ریشه‌های معادله $x^2 + \varepsilon x + 3 = \sqrt{x^2 + 4x + 5}$ معادله $f(x) = 0$ کدام است؟ (رایانه ۹۳)

۱) -2 ۲) 3 ۳) $11\sqrt{3}$ ۴) 4

$$x^2 + \varepsilon x = a \rightarrow a + 3 = \sqrt{a+5} \rightarrow a^2 + 2a + 9 = a + 5 \rightarrow a^2 + a + 4 = 0$$

$a = -1$, $a = -2$

$$x^2 + \varepsilon x = a \rightarrow x^2 + \varepsilon x + 1 = 0 \rightarrow \varepsilon = 1$$

۱۰- اگر مجموع جوابات معادله $\sqrt{3x+2} > 2|x-1| - x$ از (a و b) باشد. طول وسط این بازه کدام است؟ (رایضه ۹۰)

$$2 \quad 15 \quad \frac{7}{2} \quad 13 \quad 1 \quad \frac{5}{2} \quad 11$$

$$x > 0 : \sqrt{3x+2} > x-2 \rightarrow 3x+2 > x^2-2x+4 \rightarrow 0 > x^2-5x+2 \rightarrow 5 > x > 1 \quad \text{①}$$

$$x \leq 0 : \sqrt{3x+2} > -3x+2 \rightarrow 3x+2 > 9x^2-12x+4 \rightarrow 0 > 9x^2-18x \rightarrow$$

$$1 \geq x > 0 \quad \text{②}$$

$$\text{①, ②} \rightarrow 5 > x > 0 \rightarrow \text{وسط بازه: } \frac{5}{2}$$

رایضه خارج ۹۰

۱۱- به ازای کدام مقادیر m عبارت $(m-1)x^2 + 2mx + 2m + 1$ هر دو معادله $kx^2 + 2x + 1 = 0$ و $x^2 + 2x + 1 = 0$ را مشترک است؟

$$1 < m < 2, 0 \quad 1 < m < 2 \quad m > 2, 0 \quad m < -2$$

$$\begin{cases} \Delta < 0 \rightarrow (2)^2 - 4(m-1)(m-1) < 0 \\ a > 0 \rightarrow m-1 > 0 \rightarrow m > 1 \\ \Delta m^2 - 2m - 2 > 0 \\ m > 1 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} 4m^2 - m - 1 > 0 \rightarrow (m+2)(2m-1) > 0 \\ m < 1 \end{cases}$$

$$\begin{cases} m < -2 \cup m > \frac{1}{2} \\ m > 1 \end{cases} \xrightarrow{\text{اشتراک}} m > \frac{5}{2} \rightarrow m > 2, 5$$

۱۲- اگر α و β ریشه های معادله $x^2 - 2x + 1 = 0$ باشند به ازای کدام مقادیر k معادله $kx^2 + 2x + 1 = 0$ را معادله ای مشترک است؟ (رایضه خارج ۹۰)

$$1 < k < 2 \quad 1 < k < 2 \quad k > 2, 0 \quad 0 < k < 1$$

$$9 \quad 15 \quad 2 \quad 11$$

$$S = \frac{-b}{a} \rightarrow \alpha + \beta = \frac{-2}{1} = -2 \quad \rightarrow (\alpha\beta)(\alpha + \beta) = \frac{-k}{1} \quad \text{①}$$

$$\begin{cases} \alpha + \beta = -2 \\ \alpha\beta = 1 \end{cases}$$

$$\text{①} \rightarrow \frac{1}{1}(-2) = \frac{-k}{1} \rightarrow k = 2$$

۱۳- در معادله $x^2 - 8x + m = 0$ یک ریشه از نصف ریشه دیگر ۵ واحد بزرگتر است. m کدام است؟
 ۱۰ (۱) ۱۲ (۲) ۱۴ (۳) ۱۵ (۴) ریاضی خارج ۹۹

با تغییر معادله به صورت حاصل ضرب فاکتورهای مربع شونده آن (یعنی: $(x-a)$ و $(x-\frac{a}{r}-5)$) داریم:

$$x^2 - 8x + m = (x-a)(x-\frac{a}{r}-5) = x^2 + (-a - \frac{a}{r} - 5)x + (\frac{a^2}{r} + 5a) \rightarrow$$

$$\begin{cases} -8 = -a - \frac{a}{r} - 5 \rightarrow a = 3 \\ m = \frac{a^2}{r} + 5a \end{cases}$$

با قرار دادن مقدار a در فرمول m برابر ۱۲ واحد می‌شود.

۱۴- کوچکترین ریشه ی مثبت معادله $x^3 - 12x + 1 = 0$ در کدام بازه است؟ (ریاضی خارج ۹۱)

۱ (۱) $[\frac{1}{11}, \frac{1}{12}]$

۲ (۲) $[\frac{1}{13}, \frac{1}{11}]$

۳ (۳) $[\frac{1}{13}, \frac{1}{12}]$

۴ (۴) $[\frac{1}{11}, \frac{1}{10}]$

$$f(x) = x^3 - 12x + 1 = x^3 + 1 - 12x$$

$$f(\frac{1}{10}) = (\frac{1}{10})^3 + 1 - \frac{12}{10} < 0$$

$$f(\frac{1}{11}) = (\frac{1}{11})^3 + 1 - \frac{12}{11} = (\frac{1}{11})^3 - \frac{1}{11} < 0$$

$$f(\frac{1}{12}) = (\frac{1}{12})^3 + 1 - 1 = (\frac{1}{12})^3 > 0$$

$$f(\frac{1}{13}) = (\frac{1}{13})^3 + 1 - \frac{12}{13} > 0$$

$$f(\frac{2}{13}) = (\frac{2}{13})^3 + 1 - \frac{24}{13} = (\frac{2}{13})^3 - \frac{1}{13} < 0$$

پس $f(\frac{1}{13}) \times f(\frac{2}{13}) < 0$ یعنی معادله $f(x) = x^3 - 12x + 1 = 0$ درون بازه $[\frac{1}{13}, \frac{2}{13}]$ دارای ریشه است.

۱۵- برای کدام مقادیر دایره a معادله $f(x) = ax^2 + (a+1)x - 1$ محور x را دو نقطه

بر خط x های مثبت قطع می‌کند؟ (ریاضی خارج ۹۲)

۱ (۱) $a < -1$

۲ (۲) $a < -2$

۳ (۳) $a > -1$

۴ (۴) $-2 < a < 0$

تابع در صورتی محور x را در دو نقطه x های مثبت قطع می‌کند که شرط زیر برقرار باشد:

$$1) \Delta = (a+3)^2 - 4(a)(-1) = a^2 + 10a + 9 > 0 \rightarrow (a+9)(a+1) > 0 \rightarrow (a < -9) \cup (a > -1) \quad \therefore$$

$$2) \frac{-(a+3)}{a} < 0 \rightarrow (a < -3) \cup (a > 0) \quad (II)$$

$$3) \frac{-1}{a} > 0 \rightarrow a < 0 \quad (III)$$

استنتاج جواب ها $a < -9$

۱۶- معین جواب نامعادلی $|x^2 - 2x| < x$ کدام بازه است؟ (رایضه خارج ۹۲)

(۱) ۴

(۲) ۳

(۳) ۲

(۴) ۱

$$\begin{cases} (x < 0) \cup (x > 2): x^2 - 2x < x \rightarrow x^2 - 3x < 0 \rightarrow 0 < x < 3 \xrightarrow{\text{استنتاج I}} 2 < x < 3 \quad (1) \\ 0 \leq x \leq 2: -x^2 + 2x < x \rightarrow x^2 - x > 0 \rightarrow (x < 0) \cup (x > 1) \xrightarrow{\text{استنتاج II}} 1 < x \leq 2 \quad (2) \end{cases}$$

$$(1) \cup (2) \rightarrow 1 < x < 3$$

۱۷- به ازای کدام معیبه‌ی مقادیر m معنی به معادلی $x^2 + 3x + 1 - m = 0$ معرره‌ها دارد؟
(دو طرف مساوی معادلات جمع می‌کنند) (رایضه خارج ۹۵)

$$1) m > 1 \quad 2) m < -2 \quad 3) فقط -2 < m < 1 \quad 4) فقط 1 > m$$

$$2) -2 < m < 1$$

$$1) m > 1 \quad 2) m < -2$$

۱۸- اگر معین جواب نامعادلی $|x+1| < |x^2 - 2|$ با زنی (a, b) باشد، فصل وسط این بازه کدام است؟

(رایضه خارج ۹۵)

۱) ۲

۲) ۱

۳) ۱

۴) ۵